

+архиепископ Јован (Шаховској)

О ЗЕМЉИ ГАДАРИНСКОЈ

Како често смо и ми налик на народ Гадарински! Легиони греховних навика и пристрашћености држе нас на растојању од Господа Сладчајшег... Чак је некаква цигарета неретко кадра да људе одврати од примања Светих Тајана!

У многим животним приликама им знано да ће их можда већ данас смрт однети... Спаситељ је жртвован, само нека су свиње живе и здраве. То је цена материјалистичке културе и свеукупне њене философије.

О, јадни, заслепљени људи! Колико је за њима Господ плакао, враћајући се из крајева њихових! Из древног

Шта је венчање? Венчање је Тајна у којој се даје благослов Божији. Као и у свакој тајни. А ако људи живе невенчано, испоставља се да пар који ступа у брак, који чини тако одговоран корк, заборавља оно што је главно – да замоли Бога за благослов. Заборавља на Божију благодат. Зашто се онда чудимо што имамо толико развода, што долази до субкоба? Како људи могу да уреде породични живот без благослова?

А грех слободног саживота се састоји и у томе што човек не жели да сноси одговорност за другог. Брак је сведочанство пред друштвом о међусобној одговорности. Ако човек жели да сноси одговорност за другог због љубави, он пред целим друштвом објављује: «Ево моје жене, ево мог мужа – и у жалости, и у радости. За цео живот. И сви ви – родбино, познаници, државо – знајте: спремни смо на овај корак.»

о.Максим Горожанкин

ми Га молимо да не долази к нама, или да макар не долази увек... Понекад Га приморавамо да од нас оде сам тим што Га не молимо да са нама остане.

Онај ко Господа не призива, сам тим Га одгони! Гадаринци су се лишили добара о чијој неохватности могу казиватиједино ангели на небесима. Како се "овај свет" јасно показао у земљи Гадаринској, обасјаној видљивим и још више невидљивим Сунцем! "И мољаше Га сав народ из околине Гадаринске да оде од њих; јер бијаху обузети страхом великим". Страх који је владао демонима влада и људима.

Људи се плаше да какогод не изгубе свој јадни иметак од светозарне руке Васкрситеља живота. И журе да се одрекну Васкрсења. Није

сведочанства познато нам је да се Господ наш никада ниХе смејао, али да су Га често видели где плаче. Плакао је Он, наравно, и за народом Гадаринским.

Када би сада, из загробног света, ти људи могли видети наш свет, свакако би зажелели, попут оног еванђелског богаташа кога је неочекивано сустигла смрт, да пошаљу некога к нама, да нас упозори колико је земаљско богатство краткога века и да нам посведочи реалност духовних страдања изван граница овог нашег света.

Али уместо њихове загробне молбе и сведочанства о пролазности света ми имамо много веће сведочанство те истине - Реч Христову у свету.

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

ЧЕТВРТА НЕДЕЉА ПО ДУХОВИМА

света великомученица Јефимија, блажена Олга,
преп. Никодим, преп. муч. Никодим Елбасански
Мш. 8, 28 - 9, 1, зч. 28; Рим. 10, 1 - 10, зач. 103;

архимандрит Рафаил (Карелин) О ТЕЛЕВИЗОРУ

Браћо и сестре! Једном се у малом селу, које се налази на ивици пустиње Сахаре одиграло заседање необичног суда. Окупили су се сви становници села, дошли су људи из суседних насеља. У првим редовима су седели најпоштованији старци и вође. Владин чиновник је жестећи се, изражајно и гласно читао тужбу. Он се час обраћао старцима – с поштовањем, као што то захтева источњачки бон-тон, час туженом... јарцу, спутаних ногу, који је био везан за стуб и тада је глас тужиоца дрхтао од гнева. Показујући на животињу прстом захтевао је одговор од «туженог».

Јарац је мирно чупкао травицу, понекад би подигао главу и блејао. Вође су тихо разговарале међу собом и са саосећањем климале главом као да се слажу са судијом.

Чиновник је свој говор почео из далека. Испричао је да је Сахара некад била богат крај пун живота. Корита пресахлих река, цртежи на зидовима у пећинама, грандиозне рушевине древних насеља, дела старих мајстора – све је

сведочило о томе да је овде некад врео живот, да је цела пустиња представљала огромну оазу. Тамо где се данас простиру непрегледна пешчана пространства, некада се зеленила трава, цветале су палме и дрвећа банане, а шуме су врвиле од дивљачи. Још до недавно Египат је био моћна цивилизована земља, у време римске владавине најбогатија провинција, житница царства.

«Ко је погубио Северну Африку? Најезде непријатеља? Изливања река, земљотреси епидемија? Не! Ево ко,» и чиновник је показао јарца.

У сали се зачу жамор. Јарац је подигао главу, узнемирено је заблејао, али се брзо умирио и поново је почео да чупка траву.

Судија је наставио: «Дивље животиње, које су људима давале месо и млеко, нису газиле траву, нису поља претварале у пустиње, нису оштећивале дрвеће. Међутим, људима је било лакше и пробитачније да гаје козе и ето, оне су као скакавци опустошиле Африку. Земљу, лишену траве, одувао је ве-

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

тар остављајући јалово камење. Козе су глодале кору дрвећа, дрвеће је умирало, пресушивали су извори, људи су се повлачили на север, пустиња их је сустопице пратила, уништавајући растиње...»

«Шта си учинио, злочинче?!»

После склапања брака прве и главне обавезе мужа су према жени, а жене – према мужу. Они морају да живе једно за друго, да једно за друго дају живот. Раније су обоје били несавршени. Брак је сједињавање две половине у јединствену целину. Два живота су повезана у тако тесан савез да више не постоје два живота него један. Обоје до краја свог живота носе свету одговорност за срећу и највише благо оног другог.

царица-мученица Александра Романова

обратио се чиновник јарцу.

«Какве казне је достојан он, упропастилац наше земље? Смртне казне!»

Људи почеше да климају главом саосећајно, само је неко полугласно приметио да је млада јаретина врло укусна.

«То није оправдање,» одговори чиновник, «зато је прождрао целу Африку! И доносим пресуду: смртна казна!»

Вође и старци, посаветовавши се, потврдише:

«Нека буде тако!» Чиновник ухвати јарца за задње ноге, подиже животињу у ваздух и претећи упита:

«И, каква ће бити твоја последња реч, несрећниче?»

Јарац уплашено поче да блеји... Једним покретом ножа чиновник пререза грло јадној животињи. Заклаше још неколико коза и док је припреман ручак од свежег меса чиновник је са становницима разговарао о томе да козе унитшавају дрвеће и жбуње,

једини заклон од песка и ако се не одрекну гајења коза кроз неколико година и ово село, као и суседна, биће сахрањено под надоласећом пустињом.

...Ако непристрасно погледамо савремени верски живот видећемо како се над нас надвија

пустиња аморала, како нестају последње оазе духовности, како се свет претвара у огромну беживотну Сахару. Ко је крив за то? Ко је узрок тога?

Узрока за ово има много, али ми ћемо се данас задржати само на једном од њих: на ропској везаности за телевизор.

У стара времена породица се окупљала око огњишта. Римски друштвени посленик Цицерон је позивао Римљане да бране најсветије – огњишта, олтаре и гробове предака. Касније је породица после радног дана почела да се окупља за столом. За столом се није само јело, већ се читало Свето Писмо. Данас је место «окупљања» породице постао телевизор. Али плави екран не обједињује, већ потпуно разједињује чланове породице. И што је карактеристично, телевизор у соби најчешће заузима место на којем би требало да се налази свети угао с иконама, односно «најзгодније» место.

Стари Грци су говорили да постоји дајмон, дух куће, који је човеку сугерисао нечисте мисли, руски сељаци су говорили о кућном духу који укућане мучи ноћним морама. Домаћи дух данашњице се потпуно материјализовао и постварио: то је «вечни» сапутник нашег живота – телевизор који тајно убацује у нас нечисте мисли и очигледно нас мучи кошмарима.

Оци Цркве су се негативно односили према позоришту и представама које развијају силу уобразиље тесно повезану са страстима. Светитељ Јован Златоуст позориште назива училиштем страсти, иако је старогрчка трагедија по нашем световном мишљењу морална појава. Међутим, оци нису делили позоришне представе на корисне и штетне, моралне и аморалне, позитивне или негативне. Они су осуђивали сам метод – имитацију истине, играње стварности.

Телевизор, који је упао у наш живот, у суштини нас је лишио појма «дом» претворивши наше куће у позоришне сале, у којима људи сатима седе испред бине. Представе се одвијају без пауза, информације лију у екрана у непрекидној неконтролисаног бујици. Ми смо, не примећујући то сами, постали робови телевизора. На квар бездушног апарата реагујемо оштрије него на болест блиског човека. У Библији је речено: Не уноси гадост у кућу своју! (уп.: 5 Мојс. 7, 26). Телевизор је скинуо врата с наше куће – и ко све не долази код нас! У годинама долазе и то веома

чудни људи и дошљаци с далеких планета, и авети које су створили фантезери. Упадају без куцања и без питања, не питајући ни за домаћина ни за његове укућане, долазе каубоји и гангстери, долазе убице и лаке девојке, долазе лажљивци и варалице, укратко, долазе људи с којима не бисмо желели да имамо било шта заједничко. Кућа је постала свратиште, раскрсница многих путева.

Телевизор је створио и нову врсту човека – човека с нервним системом измрцвереним од непрекидних призора као од непрекидног пијанчења, човека у стању душевног распада, човека који не може да одреди границу бујице информација, не може да «филтрира» ову бујицу и да усваја информације, да тако кажем, у свежем облику, некритично, недиференцирано, на нивоу нижег, механичког сећања. Смисаоно сећање је отупело, стваралачке силе су ослабљене, човек је постао роб бездушне ствари, а механизам се од слуге претварио у газду.

Телевизор је условио и духовни регрес, распад и дегенерацију људске душе. Човек размишља посредством речи, зато се у патристици назива словесним бићем. А телевизор учи да се мисли у представама, логичко мишљење се гуши бујицом образа и представа. Телевизор је у човеку одгајио размаженост и сибабитство, испунио је ум немисливим сновима и маштањима, парализовао је вољу, душу је учињено размаженом, прекомерно осетљивом, хистеричном.